

ת"פ 27594/05 - מדינת ישראל נגד ראובן גולן

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 18-05-27594 מדינת ישראל נ' גולן

בפני כבוד השופטת - נשיאת עינת רון
מאשימה מדינת ישראל
נגד ראובן גולן
נאשם

החלטה

לפני בקשת הנאשם לביטול כתוב האישום שהוגש נגדו, בשל העובדה כי המאשימה לא מאפשרת לנאים לקיום הליך שימוע בהתאם לדרישה הקבועה בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב 1982.

רקע עובדתי:

נגד הנאשם הוגש כתוב אישום המציין לו עבירה של פגיעה בפרטיות, עבירה על הוראות סעיף 5 לחוק הגנת הפרטיות, תשמ"א 1981.

על פי עובדות כתוב האישום, ביום 10/3/2017, בקריה המתלוונת במרכז קניות בנס ציונה.

במועד זה, בשעה 10:30 בבוקר, נכנסה המתלוונת לשירותי הנשים בקניון. תא השירותים בקניון מופרדים במחיצה שאינה מגיעה עד לתקרת התא. מיד לאחר מכן, נכנס הנאשם לשירותי הנשים, התכופף והסתכל מבعد לרוחם שבין דלת השירותים לתקרת התא על המתלוונת עשוה את צרכיה. משהבחןה המתלוונת בפני הנאשם, החלה לצעוק והנائم נמלט מהמקום.

טענות הנאשם:

הנائم שוחרר לפני כשבוע מאשפוז של שלושה חודשים במרכז לביריאות הנפש בנס ציונה והתקבל חווות דעת בעניינו, אשר קבעה כי הנאשם כשיר לעמוד לדין. לב"כ הנאשם השגות לעניין חוות הדעת.

לטענת ב"כ הנאשם, יש להורות על ביטול כתוב האישום, בגין אי קיום חובת השימוש כנדרש בחוק. אין מחלוקת כי בתיק קיים מכתב ידוע, ואולם, מבדיקה שנערכה עולה כי אין אינדייקציה כי אכן המכתב נשלח ו/או טופל, לפיכך, החובה לא קיימה.

ב"כ הנאשם טען כי יש צורך ממשי לקיים שימוש, שלא בדיעד. מדובר בעבירה ישנה, הנאשם חולה שוחרר רק

עמוד 1

לאחרונה מאשפוז. כל אלה יכולים להשפיע על ההחלטה שלא להגיש נגדו כתב אישום. פתוחה האופציה בידי המאשימה, אם תחפוץ, להגיש כתב אישום מחדש לאחר שיתקיים הליך השימוש.

האיןטרס האישי של הנאשם, גובר על האינטרס הציבורי שיפגע מעיכוב נוסף בשמיית התקיק. עוד לטענותו, קיימן שההו בהגשת כתב אישום, כאשר העבירה בוצעה במרץ 2017 ואילו כתב האישום הוגש כעבור שנה וחודשים.

לטענת ב"כ הנאשם, הבקשה לביטול כתב אישום מועלית כו"ם, לאחר שבמרבית הדיונים הקודמים בעניינו של הנאשם, הנאשם היה מאושפז ו/או לא אוטר ולא היה דיון לגופו של עניין. עוד ציין כי שוחח עם ב"כ המאשימה וטען בפניו כי מכתב המידע לא מופיע בחומר הראיות.

טענות המאשימה:

אכן, אין מחלוקת בין הצדדים, כי הניסיון לאייר את מס' הדואר הרשום שמופיע על גבי המדבקה, לא מעלה תוכאות באתר דואר ישראל. אלא, שהמכתב נשלח בפברואר 2018, ורק היום, 20/5/2018, מעלה הנאשם בקשה לביטול כתב האישום, בשל כך שלא נערך שימוש, ולמאשימה אין כל יכולת להתחקות אחר השתלשלות האירועים ולדעת מה ארכע עם המכתב.

ב"כ הנאשם מייצג את הנאשם מזה פרק זמן ממושך, לפיכך, אין כל מקום להעלות את הטענה כו"ם, יש לדחות את הבקשה לביטול כתב אישום.

עוד ובזהירות הנדרשת, טען ב"כ המאשימה, כי לאור נתוני הקיימים בפניהם, גם לו היה נערך שימוש, סביר כי כתב האישום היה מוגש, אלא אם היו קיימות טענות ראייות שורדות לשורשן של דברים, שלא מוכרים למאשימה.

לענין המכתב הפסיכיאטרי של הנאשם, הוצא צו אשפוז בבית משפט השלום ברחוות, ביום 20/4/2018, בגין עבירה שבוצעה ביום 20/4/2017. דהיינו, הנאשם נבדק אצל הפסיכיאטר בסמוך למועד ביצוע העבירות. חוות הדעת בעניינו, נערכה שלוש שנים לאחר ביצוע העבירות וממלא, אין יכולת לפסיכיאטר המחזיז ו/או לכל פסיכיאטר אחר, שיכל להעיר את מצבו הנפשי של הנאשם, במועד האירוע.

ה הנאשם כשיר דיןוני למועד לדין.

דין והכרעה:

חוות הידע וזכות השימוש מעוגנות בסעיף 60א לחס"פ הקובל כהאי לשנה:

"[...] (א) רשות התביעה שאליה הועבר חומר חקירה הנוגע לעבירה פשע תשלח לחשוד הודיע על כך לפי הכתובת הידועה לה, אלא אם כן החלטת פרקליט מחוז או ראש יחידת התביעה, לפי העניין, כי קיימת מניעה לכך.

(ב) ...

(ג) ...

(ד) חשוד רשאי, בתוך 30 ימים מיום קבלת הודעה, לפנות בכתב לרשות התייעזה כאמור בסעיף קטן (ב), בבקשתה מנומקת, להימנע מהגשת כתב אישום, או מהגשת כתב אישום בעירה פלונית, פרקליט המדינה, פרקליט המחווז, ראש יחידת התייעזות או מי ששם הסמיכו לכך, לפי העניין, רשאים להאריך את המועד האמור."

סעיף 60 א' לחוק סדר הדין הפלילי שכוטרתו: "יידוע על העברת חומרCHKירה ל深交 בעבירות פשוט" מטיל על רשות התייעזה אליהן העבר חומרCHKירה הנוגע לעבירות פשוט, חובה לשלווה עלהך לחשוד (סעיף קטן (א)).

חשוד רשאי לפנות בבקשתה מנומקת בכתב לרשות התייעזה ולהימנע מכתב אישום (סעיף קטן (ד)) והרשות רשאית להזמין את החשוד להציג בפניה את טיעונו בעלפה (סעיף קטן (ח)).

הסעיף מדבר על הליך בן שני שלבים, השלב הראשון - חובת הידוע, הקובלע שמהותה רשות התייעזה לידע חשוד בעת קבלת חומרCHKירה ובטרם הגשת כתב אישום, כי חומרCHKירה העבר אליה.

והשלב השני - מתן זכות השימוש, הקובלע את זכותו של חשוד לפנות בכתב לרשות התייעזה, תוך 30 ימים ממועד קבלת הודעה, בבקשתה מנומקת להימנע מהגשת כתב אישום נגדו.

נקבע כי זכות השימושינה זכות יסודית ומהותית אשר אי-קיומה עלול להיות, בנסיבות מסוימות, מנעה להגשת כתב אישום או להגשת כתב אישום שונה.

במסגרת בג"ץ 554/05 رس"ר שרה אשכנזי נ' מפכ"ל המשטרה, פ"ד ס (2) 299, התייחס כבוד השופט לוי לזכות הטיעון זכות הנגזרת מעקרונות המשפט המנהלי וציין:

"[...]בגדרי השימוש ניתן לנפגע זכותו לשטוח את טענותיו במלאן, ועל הגורם המחייב להאזין לדברים בנפש חפצה, ומתווך נוכנות להשתכנע בכל שבדים יש ממש. זהה זכות הטיעון, שהיא מן הזכויות היסודיות במשפטנו".

הכל הוא, שהליך השימוש יעריך טרם הגשת כתב אישום, בו תינתן לנחקר הזדמנות לשטוח בפני הרשות את טענותיו ולהציג את המידע המצו依 בידיו לפני הגשת כתב אישום בעניינו.

בבג"ץ 3495/06 **רב הראשי לישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה** [פורסם בנבז] (ניתן ביום 30.7.07) (להלן גם: "בג"ץ מכך") צינה הנשיאה בינוי (כתוארה אז) כי זכות השימוש הקבועה בסעיף 60 א' לחסד"פ אינה מעוגנת בכלל הצדיק הטבעי ובעקרונות יסוד של הליך מנהלי תקין, זכות השימוש הקבועה בסעיף זה, כמו רק מכוח הוראות המפורשת של החוק. עיקר הזכויות הוא כי **"חוק אפשר לכל החפץ בכך, לבקש, במוגבלות מסוימת, לפני החלטה על**

עמוד 3

העמדה לדין בעבירות מסווג פשע ערכיבת שימוש" (בג"ץ 2678/2007 **נשיא המדינה משה קצב נ' היועץ המשפטי לממשלה**, [פורסם בנבז] (ניתן ביום 07.4.2007)).

טענות בדבר שלילת הזכות לשימוש, הנק טענות "ההגנה מן הצדך" שכן, נטען בנסיבות טענה של מחדר הרשות, וטענה לנזק שנגרם בגיןו של המחדל, לכארה, לנאשם בהליך הפלילי. לפיכך, ראוי להחיל על טענות אלה את מבחני הפסיקה.

בע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נגד איתמר בורוביץ**, [פורסם בנבז] (31.03.15), נדונו טענות מסווג "ההגנה מן הצדך" ונקבע מבחן בן שלושה שלבים לבדיקת מחדרי הרשות לגבי נאשמים בהליך פלילי:

בשלב הראשון - על בית המשפט לזהות את הפגמים שנפלו בהליך ולעמוד על עצמתם.

בשלב השני - לבחון האם יש בקיים ההליך הפלילי, על אף הפגמים, כדי לפגוע פגיעה בתחששות הצדוק וההגנהות.

בשלב השלישי - בית המשפט יבחן האם ניתן לרפא את הפגם באמצעות מתחנים ומידתיים, מאשר ביטול כתוב האישום.

mobher Ci לא כל פסול או פגם בכתב האישום יביא לתוצאה של בטלותו. יש טעם והצדקה לביטול כתב האישום רק מקום שיש חשש של ממש:

"[...] שהנאשם קופח בהגנתו וריפוי הפגם על ידי תיקונו אינו מועיל, או מקום שבו לוקה כתב האישום באין חוקיות או שקיים ספק בדבר הגינותו של הדיון על פיו" (ראה: 'קדמי' "על סדר הדין בפלילים" חלק ב', עמ' 942).

לעתים, גם במקרים בהם הרשות אינה מיישמת את חובת המידע זכות השימוש, ניתן לרפא את הפגם על ידי קיום שימוש בדיעבד ובהסתמך על "דוקטרינת הבטולות היחסית", שמקורה במשפט המנהלי ואשר מיושמת גם בהלכים פליליים.

בע"פ 1053/13 חסן הייל נגד מדינת ישראל, [פורסם בנבז] (23.6.13) נקבע:

"[...] השימוש נועד לאפשר לבחוד בעבירה מסווג פשע לשטוח את טענותיו לפני הרשות המוסמכת קודם שתחליט אם יש מקום להעמידו לדין. זכות השימוש מגנה על זכויות חדשניים, ועשוי ליעיל את מלאכת התביעה. ככל שהיא בידי החוד לשכנע את התביעה שאין להעמידו לדין, תיחס ממנה הפגיעה האינהרנטית הנלוות לאיושם פלילי בעבירה חמורה. כך גם יחסכו משאבי התביעה ושיפוט הכרוכים בניהולו של הליך פלילי. השימוש עשוי לחדר את המחלוקת בין הנאשם לבין התביעה וליעיל את ניהול ההליך; הוא אף עשוי לעודד הידברות בין התביעה להגנה בניסיון לגבות עסקת טיעון. מנגד, השימוש עלול לסרבל את עובדות התביעה ולדחות את פתיחתו של ההליך הפלילי. כדי שיגשים את תכליתו באופן מיטבי, יש לקיים את השימוש מראש. זהו

הכלל, וככל שאין טעמים לסתור, מן הרואין להקפיד עליו... החלטת התובע על העמדת המערער לדין היא החלטה מנהלית. בהחלטה זו נפל פגם שכך שימוש לא נערך קודם להגשת כתב אישום. אולם ככל ידוע הוא כי יש להבחין בין פגם בהליך לבין תוצאה הפגם. פגם משפטי מאותה סוג עשוי להוביל במקרים שונים לתוצאות שונות, לפי הנسبות של כל מקרה ומרקחה. מטבע הדברים, החלטת דוקטרינת הבטולות היחסית בגין פגם משפטי בפועלות הרשות נעשית תמיד על רקע נסיבותיו הפרטניות של המקרה. דוקטרינה זו הוחלה גם בהליך הפלילי, כפי שנפסק בע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ, פ"ד נת(6) 834, 776 (2005): "אכן, מוקדו של עקרון הבטולות היחסית הוא במשפט המנהלי; אך כבר היו דברים מעולם, והעיקרון הוחל גם במסגרתם של הלि�כמים פליליים [...]. מקל וחומר ניתן לכואrho להחיל את עקרון הבטולות היחסית על החלטה בתחום הפלילי שלפי מהותה היא בגדר החלטה מנהלית..." (השו גם: ע"פ 866/95 סוכן נ' מדינת ישראל, פ"ד נת(1) 816, 793 (1996); רע"פ 2413/99 גיספן נ' התובע הצבאי הראשי, פ"ד נת(4) 684, 673 (2001)). צו היא החלטת תובע בדבר העמדה לדין".

ובתפ"ח 1199/05 מדינת ישראל נגד פולנסקי [פורסם בנבו] (07.01.07), נקבע כך:

"[...] לכואrho, ניתן לתקן ואך "לרפא" את הפגם של אי קיום חובת השימוש בעריכת שימוש בדין, תוך תקווה שהמאמישה תتعלם מכתב האישום שהוגש ותשמע את הנאשם בנפש חפצה כאילו לא הוגש כתב אישום ובמידה ותשכנע כי יש בטענותיו ממש, תבוטל את כתב האישום, זאת בהתאם על דוקטרינת הבטולות היחסית המקובלת במשפט המנהלי ונעשה בה שימוש בהליך פליליים".

בעניין גישות שונות אלו נחלקו הערכאות השיפוטיות בשאלת האם יש מקום לבטל כתב אישום או שמא להחיל את דוקטרינת הבטולות היחסית.

ההכרעה לגבי הסעד שיינתן לנאים, שלגביו לא קיימו זכויות המידע והשימוש, תיעשה אפוא, בהתחשב בנסיבות המקרה, על פי עומקו של המחדל שנעשה ומידת פגיעתו בנאים, ובהתחשב בדרכים העומדות לאפשרות לריפוי המחדל.

עינינו הרואות כי החוק קלא קבע כי הפרת חובת ידוע או פגיעה בזכות השימוש, יביאו לביטול האישום, ההחלטה התובע היא החלטה מנהלית. אם נפל פגם בהחלטת הרשות המנהלית, בית המשפט עורך הבדיקה בין פגם בהליך לבין תוצאה הפגם. ההכרעה מתבססת על דוקטרינת הבטולות היחסית, כאשר הפסיקה מאפשרת להחיל את הדוקטרינה גם בהליך פליליים. במקרה זה נבחנים נסיבות המקרה, חומרת ההפרה, דרך התקיפה והנזק שעלול להיגרם לאינטראס הציבורי. פגם משפטי מאותה סוג, עשוי להוביל במקרים שונים לתוצאות שונות.

מן הכלל אל הפרט:

לאחר שמיית טענות הצדדים ועין במסמכים שהוצעו, לא מצאתי כי במקרה זה, הפגם הינו מהותי וورد לשורש העניין, אך שמתקימת פגעה קיצונית באמות הצדוק, המצדיקה ביטול כתוב האישום.

כתב האישום בתיק זה, הוגש ביום 13/5/2018, הדיון בו הועלתה הטענה, התקיים ביום 20/5/2018, דהיינו כשנתיים וחודשים לאחר שהוגש כתב אישום כנגד הנאשם, ולאחר שנערכו מספר דיונים בעניינו.

ביום 24/6/2018, נערך דיון במעמד הצדדים, במסגרתו טען ב"כ הנאשם, כי הילך נוסף בעניינו של הנאשם, בבית משפט השלום ברחוותה, הסתיים בהפסקת הליכים נוכח צו אשפוז, וב"כ הנאשם ביקש להפסיק את ההליכים בתיק זה. ב"כ הנאשם טען כי אין כל צורך לקבל חוות דעת פסיכיאטרית נוספת ואולם ב"כ המאשימה בקשה חוות דעת עדכנית לתיק זה.

ביום 16/7/2018 הוגשה חוות הדעת הפסיכיאטרית בעניינו של הנאשם, אשר קבעה כי המטופל לוקה במחלה נפש כרונית ושימוש בסמים, בשנת 2017, לא שיתף פעולה בטיפול ומעקב וחזר לשימוש בסמים, במקביל חזר להתנהגות עברינית כולל מציניות.

אין כל מידע על מצבו הנפשי של הנבדק בתקופת האירוע המיויחס לו, ולהערכת הפסיכיאטר המחויז, לפי דפוס ההתנהגות האופיני לו לא פעיל הנאשם תוך מחשבות שווא, תוך חוסר הבנה מה מותר ומה אסור, ידע להבדיל בין טוב לרע. ידוע שגם בתקופות של שימוש בסמים, התנהג בחוסר שיפוט, אך ידע שימוש בשם עלול להחמיר את מצבו ובכל זאת בחר בזה. לאור האמור, הערכת הפסיכיאטר הנאשם היה אחראי למשיעו.

הצדדים אינם חולקים כי אין כל אינדיקציה כי מכתב היידוע, הנושא תאריך 27/2/2018, אכן נשלח אל הנאשם, שכן לא קיימם כל אישור באתר דואר ישראל. ב"כ הנאשם טען כי מעולם לא נתקל במצב בו לא ניתן היה להתחקות אחר דבר הדואר, ואולם לא הוציא לי כל אישור /או אסמכתא מטעם רשות הדואר, שלפיה המידע לא נשמר אר לתקופה קצרה.

דעתי אינה נוכה עם התנהגות ההגנה בתיק זה, שכן אמן כי אין כל מניעה להעלות טענה מסווג זה בכל שלב של ההליך הפלילי, ואולם, הטענה הועלתה לאחר שהתקבלה חוות דעת פסיכיאטרית בעניינו של הנאשם, אשר מצאה אותו כשיר לעמוד לדין. דומה כי ב"כ הנאשם בחר להעלות טענה זו, אשר הייתה אמרה להיות טענה ראשונה על פני כל טענה אחרת, רק לאחר שם יהבו על טענה אחרת וזה - לא צלהה.

טענה זו ראוי היה להעלות בתחילת ההליך, או לפחות הפעם ביום 17/4/2019, במועד בו התייצבו הנאשם ובו כוחו, ועתרו כי תוגש חוות דעת פסיכיאטרית בעניינו של הנאשם.

ב"כ המאשימה, בהגנותו הרבה ציין, כי בזירות הנדרשת ובכלל הנתונים הפורסם בפני המאשימה, סביר, כי גם לו היה מתקיים שימוש שימוע וגם לו היה יבוטל כתב האישום כנגד הנאשם ויערך שימוש, המאשימה תניש כתב אישום כנגד הנאשם. תוך שהציג כי המאשימה נכונה לשמע את הנאשם כו� ולבנות להגעה להבנות במסגרת תיק זה.

בנסיבות האמור, אני מוצאת כי לא נפל פגם בהתנהגות המאשימה במקרה זה, בוודאי לא כזה שניתן לרפאו רק

לאחר שיבוטל כתב האישום - ואני דוחה את הבקשה.

בහurret אגב יzion, כי הנאשם לא עתר בבקשתו לקיים שימוש בדיעבד, יחד עם זאת, ככל שה הנאשם עותר לפגישה כאמור, יפנה אל המאשימה בבקשתה מתאימה בתוך 21 ימים מהיום.

כאמור, הבקשה לbijtol כתב האישום נדחתה.

המציאות תעבור החלטתי אל הצדדים.

ניתנה היום, כ"ז אב תש"פ, 17 אוגוסט 2020, בהעדך
הצדדים.